

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКА ДЕРЖАВНА ІНЖЕНЕРНА АКАДЕМІЯ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

рішенням Вченої ради ЗДІА

від 08 09 2016, протокол № 9

ВВЕДЕНО В ДІЮ

наказом ректора ЗДІА

№ 414-Увід «06» 09. 2016

Б.А.Банах

ПОЛОЖЕННЯ

**ПРО НАУКОВО - ДОСЛІДНИЙ СЕКТОР
ЗАПОРІЗЬКОЇ ДЕРЖАВНОЇ ІНЖЕНЕРНОЇ АКАДЕМІЇ**

Запоріжжя
2016

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор ЗДА

В.А.Банах

2016р.

ПОЛОЖЕННЯ
Запорізька державна інженерна академія
Науково-дослідний сектор

1. Загальні положення

1.1 Положення регламентує наукову, науково-технічну та господарську діяльність Науково-дослідного сектора Запорізької державної інженерної академії (НДС ЗДА). Положення розроблено у відповідності з Законами України "Про вищу освіту", "Про основу державної політики в сфері науки і науково-технічної діяльності", а також у відповідно наказу Міністерства освіти і науки України " Положення про організацію наукової, науково – технічної діяльності у вищих навчальних закладах III – IV рівнів акредитації", наказами і методичними розробками Міністерства освіти і науки України про організацію наукової діяльності у вищих навчальних закладах (ВНЗ) і Статутом ЗДА.

1.2 НДС являє собою спеціалізований структурний підрозділ академії. Правами юридичної особи не користується.

1.3 При організації та проведенні наукової науково – технічної діяльності (далі ННТД) НДС ЗДА керується Конституцією та законами України, актами Президента України, Кабінету Міністрів України, Міністерства освіти і науки України, власним Статутом.

Науково-дослідний сектор ЗДА веде бухгалтерський облік своєї господарської діяльності, який відображається в загальному бухгалтерському балансі академії.

Академія виступає гарантом і несе матеріальну відповідальність, передбачену законодавством України, по обов'язкам Науково-дослідного сектора як свого структурного підрозділу.

2. Мета, основні завдання та принципи організації

2.1. Основною ННТД НДС є одержання і використання нових наукових завдань, створення суспільно корисних наукових результатів, забезпечення якісної підготовки фахівців для відповідних галузей економіки, наукових та науково – педагогічних кадрів вищої кваліфікації, розв'язання комплексних задач у сфері наукового, технологічного розвитку , впровадження та використання в Україні і на світовому ринку наукових і науково – практичних результатів.

2.2. Головними завданнями НДС є:

2.2.1. Розвиток фундаментальних досліджень у галузі природничих, гуманітарних, психолого – педагогічних, соціально – економічних наук з метою їх подальшого використання для розвитку пріоритетних напрямів науки і техніки, суспільного розвитку та розбудови економіки країни. Виконання прикладних досліджень і розробок з метою ефективного використання і розвитку наукового потенціалу, застосування додаткових коштів для вирішення соціальних та інших завдань галузі.

2.2.2. Дослідження і розробка теоретичних та методологічних основ формування і розвитку вищої освіти, підсилення впливу науки на вирішення завдань освіти і виховання, збереження і зміцнення визначального характеру науки в розвитку суспільства, культури, економіки.

- 2.2.3. Підтримка існуючих та формування нових наукових шкіл.
- 2.2.4. Здійснення заходів щодо підтримки наукових досліджень молодих учених та обдарованих студентів, залучення їх до наукових шкіл.
- 2.2.5. Забезпечення підготовки в ЗДІА кваліфікованих фахівців, наукових та науково - педагогічних кадрів вищої кваліфікації на основі новітніх досягнень науково – технічного прогресу.
- 2.2.6. Ефективне використання наукового і науково – технічного потенціалу вищої школи для вирішення пріоритетних завдань оновлення виробництва та проведення соціально – економічних перетворень.
- 2.2.7. Розвиток нових, прогресивних форм науково – технічного співробітництва із закордонними і вітчизняними осередками академічної та галузевої науки з метою спільного вирішення найважливіших науково – технічних завдань, створення високих технологій і розширення використання наукових розробок ЗДІА у промисловості.
- 2.2.8. Розвиток інноваційної діяльності для створення наукоємної науково – технічної продукції та конкурентоспроможних зразків нової техніки і матеріалів, орієнтованих на ринок високих технологій.
- 2.2.9. Сприяння захисту інтелектуальної власності та авторських прав дослідників як основи зміцнення і розвитку науки, виходу на світовий ринок високотехнологічної продукції.
- 2.2.10. Модернізація та оновлення експериментально – виробничої бази ЗДІА та ефективне її використання.
- 2.2.11. Організація інформаційної та видавничої діяльності, популяризація досягнень науки вищої школи через засоби масової інформації, мережу Інтернет.
- 2.2.12. Проведення кон'юктурних досліджень ринку наукових послуг, патентно – ліцензійної роботи, здійснення інформаційного та трансферу науково – технічної продукції відповідно до міжнародних стандартів.
- 2.2.13. Розроблення та поповнення змісту стандартів вищої освіти з урахуванням досягнень світової науки і техніки.

3. Основні принципи діяльності

- 3.1. Практична діяльність НДС базується на наступних принципах:
- цільове виділення і використання коштів у відповідності з напрямками діяльності;
  - взаємної економічної відповідальності замовників і виконавців за результати господарської та наукової діяльності.
- 3.2. Фінансування НДС здійснюється за рахунок основних та додаткових джерел фінансування:
- 3.3. Основні джерела фінансування:
- кошти державного бюджету, виділені Міністерством освіти і науки України (МОНУ) для фінансування науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт (НДДКР), дослідно – технологічних робіт (НДДТР) ;
  - кошти державного і місцевого бюджетів цільового призначення.
- 3.3.1. Додаткові джерела фінансування (спеціальні кошти):
- кошти, одержані за науково-дослідні роботи (послуги) і інші роботи, які виконані на замовлення галузей, організацій, підприємств та громадян;
  - кошти, включаючи валютні, від реалізації науково-технічної продукції та комерційної діяльності. Валютні надходження зараховуються на валютний рахунок академії і та компенсиуються НДС по курсу Нацбанку України;
  - дотації і добровільні внески місцевих рад, народних депутатів, організацій, підприємств академії та громадян (фізичних і юридичних осіб);
  - кредити банків, фондів і академії.

3.3.2. Фінансування по п.3.2. здійснюється на основі кошторисів і договорів. Витрати коштів по 3.2. здійснюються у відповідності з діючим порядком використання бюджетних коштів.

3.4. Основною формою, що визначає взаємодію НДС з сторонніми організаціями, є договір. Порядок та умови складання договорів із замовниками регламентується діючим законодавством.

3.5. Виконання господоговірних НДДКР проводиться на кафедрах і інших структурних підрозділах академії, на підприємствах замовника або в сторонніх організаціях згідно з порядком та умовами договорів.

3.6. Структурні наукові підрозділи ЗДІА здійснюють свою діяльність відповідно до затверджених ректором положень про них.

3.7. Виконання програм та проектів фундаментальних і прикладних досліджень, прикладних розробок в ЗДІА здійснюються колективами (тематичними групами, творчими колективами тощо), до складу яких входять наукові та науково – педагогічні працівники, докторанти і аспіранти, студенти, допоміжний персонал та вразі потреби залучаються фахівці інших організацій.

3.8. Організацію та безпосереднє керівництво виконанням програми або проекту досліджень і розробок здійснюють наукові керівники. У разі потреби можуть призначатись також відповідальні виконавці програм і проектів, наукові консультанти, інші відповідальні особи.

4. Керівництво, науково – організаційні структури, планування та організація діяльності

. 4.1. Управління науковою і науково – технічною діяльністю здійснює Міністерство освіти і науки України в межах його повноважень. Поточне та перспективне планування наукової та науково – технічної діяльності здійснює ЗДІА.

4.2. Планування наукових досліджень і розробок в ЗДІА здійснює відповідно до основних науково – технічних напрямів ЗДІА. Основою планування науково – дослідної діяльності має бути тематичний план науково – дослідних робіт.

4.3. Джерелами фінансування ННТД в ЗДІА є кошти державного бюджету та кошти, одержані на виконання науково – дослідних і дослідно – конструкторських робіт, надання наукових послуг на замовлення юридичних та фізичних осіб, інші джерела відповідно до чинного законодавства.

4.4. Наукові дослідження і розробки ЗДІА, що проводяться за рахунок коштів державного бюджету, фінансуються Міністерством освіти і науки України за відповідною бюджетною програмою.

4.5. НДС підпорядкований ректору академії, який здійснює загальне керівництво та контроль за діяльністю сектору. Ректор академії делегує первому проректору (проректору по НПР) свої права та обов'язки в частині укладання договорів, розпорядження фінансовими коштами НДС, формування штату і визначення умов оплати праці робітників НДС, видання розпоряджень, пов'язаних з діяльністю НДС.

В НДС наказом ректора можуть бути створені науково-дослідні лабораторії, наукові центри, окремі науково-дослідні групи, які підпорядковуються академії.

Поточною діяльністю НДС керує його завідувач, який підпорядкований первому проректору роботи, а саме:

- Організовує виконання науково-дослідних робіт, передбачених для підрозділу в тематичному плані академії, і визначає перспективи їх розвитку по відповідній області знань, вибирає методи і засоби проведення досліджень і розробок, шляху рішення поставлених перед підрозділом наукових і технічних задач.

- Розробляє проекти перспективних і річних планів роботи підрозділу і представляє їх керівництву академії.

- Керує розробкою технічних завдань, методичних і робочих програм, техніко - економічних обґрунтувань , прогнозів і пропозицій по розвитку відповідної галузі науки і техніки або народного господарства, планових і методичних матеріалів.
- Визначає установи, організації і підприємства - співвиконавці запланованих науково - дослідницьких робіт.
- Здійснює наукове керівництво проблем, передбачених в тематичному плані НДС , формулює їх кінцеву мету.
- Контролює виконання передбачених планом завдань, договірних зобов'язань, а також якість робіт, виконаних фахівцями підрозділу і співвиконавцями. Забезпечує при цьому дотримання нормативних вимог, комплектність і якісне оформлення документації, дотримання встановленого порядку її узгодження.
- Затверджує і надає на розгляд вченої (науково - технічного) ради інституту наукові звіти про роботи, виконані підрозділом. Забезпечує практичне застосування їх результатів, авторський нагляд і надання технічної допомоги.
- Організує роботу по патентуванню наукових і технічних досягнень і забезпеченняю реєстрації винаходів і раціоналізаторських пропозицій.
- Забезпечує підвищення ефективності роботи підрозділу, раціональну розстановку працівників, вживає заходи по підвищенню творчої активності фахівців.
- Бере участь в підборі кадрів, проводить роботу по їх атестації і оцінці діяльності, підвищенню кваліфікації, надає пропозиції про оплату їх праці.
- Визначає напрямки діяльності центрів (лабораторій), що входять до складу підрозділу, організує і координує їх роботу.
- Організує проведення науково-дослідних робіт тільки за умови наявності приміщень, устаткування і ін. оснащення яке відповідає вимогам державних стандартів безпеки праці, правилам і нормам охорони праці.
- Відповідає за дотримання правил і норм охорони праці і техніки безпеки, виробничої санітарії і протипожежного захисту.
- Розглядає і подає на затвердження першому проректору (проректору по науковій роботі) договори по НДР.

4.6. Для здійснення та виконання господарчою діяльністю НДС в ньому створюються відповідні підрозділи та групи.

4.7. Організація бухгалтерського обліку і планово-фінансової роботи НДС покладається на заступника головного бухгалтера академії по науковій діяльності, який підпорядкований головному бухгалтеру академії і завідувачу НДС.

Ректор, перший проректор (проректор по науковій роботі), завідувач НДС, головний бухгалтер академії та заступник головного бухгалтера по науковій діяльності несуть персональну відповідальність за результати господарчої діяльності НДС.

4.8. Перший проректор (проректор по науковій роботі) інформує Вчену Раду академії про результати наукової і господарчої діяльності НДС за поточний період.

4.9. Дорадчим органом ЗДІА в галузі науково-технічної діяльності є Науково-технічна рада академії (НТР). До складу НТР входять : професори, доценти, спеціалісти академії, завідувачі кафедрами, декани факультетів. Склад НТР затверджується наказом ректора . НТР визначає плани і перспективи розвитку наукових досліджень в академії і здійснює контроль за їх виконанням, заслуховує звіти керівників НДС, завідувачів кафедр, наукових керівників робіт, координує розподіл фінансових коштів НДС.

Для вирішення оперативних питань науково-технічного розвитку та вироблення пропозицій, розгляду претензій та суперечок з числа членів НТР вибирається Президія НТР в кількості до 10 чол.

4.10. Науково-дослідні і дослідно-конструкторські роботи, що виконуються в НДС, підлягають державній реєстрації згідно з діючим порядком державної реєстрації та обліку відкритих НДДКР.

4.11. НДС самостійно здійснює поточне та перспективне планування ННТД відповідно до затвердженого ректором і узгодженого з Міністерством освіти і науки України тематичного плану.

Фундаментальні дослідження, прикладні розробки, розробки , що сприяють розвитку інноваційної діяльності ЗДІА та фінансуються за рахунок коштів державного бюджету, включаються до тематичного плану на підставі проходження конкурсного відбору.

4.12. Плани і основні нормативи, що визначають господарську діяльність НДС на поточний період розробляються і обґрунтуються службами НДС і затверджуються в МОНУ і доводяться до відома кафедр академії.

4.13. Кошторис є основним плановим документом НДС ЗДІА , який надає повноваження щодо отримання надходжень і здійснення видатків, визначає обсяг і спрямування коштів для виконання НДС своїх функцій, визначених на бюджетний період відповідно до бюджетних призначень.

До основних нормативів відносяться:

- граничний норматив фонду заробітної плати;
- норматив накладних витрат

Розміри обов'язкових нарахувань, податків та зборів встановлені діючим законодавством. Кошти витрачаються згідно затвердженим кошторисам.

4.14. Порядок приймання роботи або етапів визначається разом із замовником згідно договору на виконання НДДКР та ТЗ. Контроль ходу виконання НДР і приймання виконаних робіт проводиться НДС на основі наданих науковим керівникам НДР актів приймання-здачі.

Одержані результати підлягають обов'язковому обговоренню на засіданнях кафедр, лабораторій або Науково-технічної ради.

НДС здійснює оперативний бухгалтерський облік наукової діяльності.

Відповідно до діючих вимог і нормативно-правових актів України НДС ЗДІА складає затверджені форми місячної, квартальної та річної звітності з науково-технічної діяльності та подає їх до Міністерства освіти і науки України, органів Державного казначейства України, Державної податкової служби, Державного комітету статистики, Пенсійного фонду України, Фонду соціального страхування.

5. Виконавці науково – дослідних дослідно - конструкторських , дослідно – технологічних робіт та оплата їх праці

5.1. Основними суб'єктами наукової та науково-технічної діяльності є наукові та науково-технічні працівники, які самостійно або в різноманітних організаційних формах займаються науково-дослідною, проектно-конструкторською та іншою науковою діяльністю. До виконання наукових досліджень в рамках академії залучаються професорсько-викладацький склад, наукові і науково-технічні працівники, докторанти, аспіранти, студенти, магістранти, інші працівники академії, а також працівники сторонніх організацій.

5.2. Науково – педагогічні, наукові працівники ЗДІА виконують дослідження та розробки відповідно до національних, державних, галузевих та інших програм і проектів, тематичних та координаційних планів, договорів, завдань (технічних завдань), індивідуальних планів, несуть відповідальність за якість і своєчасність їх виконання, наукову та практичну цінність, суспільну та економічну корисність наукових і науково – практичних результатів.

5.3. Правовий статус наукового та науково-технічного працівника визначається законодавством України і Статутом академії. Прийом співробітників для виконання наукових досліджень і розробок, умови оплати праці, розміри доплат і премій здійснюються у відповідності з діючим законодавством України.

5.4. Основним організаційним осередком, що забезпечує виконання завдань НДС, є творчий колектив, очолюваний науковим керівником. Науковий керівник призначається з числа провідних наукових спеціалістів кафедр (як правило професорів або доцентів).

- 5.5. Свою наукову і виробничу діяльність в НДС керівник НДР погоджує із завданнями кафедри. Координацію НДР в межах кафедри здійснює завідувач кафедри.
- 5.6. Науковий керівник на основі завдань і доведених економічних нормативів самостійно формує плани роботи і кошторис витрат, визначає напрямок використання коштів по виконуваній роботі, формує колектив виконавців.
- 5.7. На наукового керівника НДР покладається вся відповідальність, включаючи матеріальну, за хід і якість виконуваної роботи, напрямки коштів, виділених на виконання НДР.

6. Міжнародне наукове та науково – технічне співробітництво

- 6.1. НДС ЗДА здійснює науково – технічне співробітництво з навчальними закладами, організаціями, фірмами та фондами зарубіжних країн, інші види наукового співробітництва відповідно чинного законодавства України.
- 6.2. Міжнародне наукове та науково – технічне співробітництво спрямовано на:
- залучення до співпраці закордонних замовників та інвесторів, укладання та виконання угод про співробітництво із закордонними університетами, фірмами, фондами та іншими організаціями на проведення досліджень і розробок;
  - залучення коштів закордонних замовників та міжнародних фондів і грантів для фінансування наукової діяльності в ЗДІА;
  - одержання конкурентоспроможних на світовому ринку науково – прикладних результатів, розробку високоефективної науково – технічної продукції;
  - трансфер на світовий ринок наукової та науково – технічної продукції, здійснення маркетингу, участь у міжнародних виставках та ярмарках;
  - забезпечення проходження науковими, науково – педагогічними працівниками, докторантами, аспірантами та обдарованими студентами наукового стажування за кордоном,
  - ознайомлення з передовими світовими досягненнями техніки і технологій, пристроями та науковим обладнанням;
  - публікацію за кордоном у провідних наукових та науково – технічних виданнях наукових результатів, які не є конфіденційною інформацією;
  - організацію та участь у міжнародних наукових та науково – практичних конференціях, семінарах, симпозіумах;
  - висування провідних учених ЗДІА на здобуття міжнародних премій.

7. Порядок внесення змін до положення, порядок реорганізації підрозділу

- 7.1. Зміни та доповнення до Положення про НДС ЗДІА вносяться за пропозиціями Науково-технічної ради академії і затверджуються ректором академії. Штатний розпис НДС підписується ректором і головним бухгалтером академії та затверджується Міністерством освіти і науки України.

УЗГОДЖЕНО

Перший проректор

С.А.Воденіков

Завідувач НДС

Л.П.Семенова

Головний бухгалтер

З.В.Парапанова